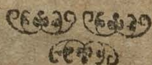
Brief van den tegenwoordigen Koningh
van Sweden aen de H. Staten Gene-
rael de Vereenichde Nederlantse
Provintien —

BRIEF
Van den tegenwoordigen
KONINGH
VAN SWEDEN,
AEN DE
H. STATEN GENERAEL
Der Vereenichde Nederlantse Provintien.
ENDE
ORATIE
van de Heere
PETRUS JULIUS COYET,
Extraordinaris Afgesante van Sijne Majesteyt van Sweden aen desen Staet, ghedaen in de Vergaderinge van Hare Ho. Mo. den 14 April 1660.

M. DC. LX.

Wij Carel door Gods genade Koningh ende Erf-Prins der Sweden, Gothen, VVandalen: Groot Vorst van Finland; Hertogh van Schonen, Esthon, Carelien, Bremen, Verden, Stetijn, Pomeren, Cassuben ende VVandalien: Prins van Rugen; Heere van Ingermerlandt ende VVismar: Als mede Palts-Graef van den Rhijn; Hertogh van Beyeren, Gulick, Cleef ende Bergen; Aen de Hoogh Mog. Heeren de Staten Generael der Vereenigde Nederlantse Provintien, onse Vrienden, Salut ende voorspoedighe successen van saken.

HOogh-Moghende Heeren Staten Generael, het heeft de Goddelijcke wille, dewelcke dispenseert over de fataliteyten ende veranderingen van Koningen, ende Potentaten, gelieft uyt de conversatie der menschen na een sware siekte den 12 deses maendts na het Hemelsche Vaderlant te roepen, onsen Eerweerdighe Vader voor desen Koningh van glorieuse Memorie, den Doorluchtighen ende Machtighen Heere, de Heere CAROLUS GUSTAVUS, Koningh der Sweden, Gothen ende Wandalen; Prins van Finland; Hertogh van Schoonen, Esthon, Carelien, Bremen, Verden, Stetijn, Pomeren, Cassuben ende Wandalien, Prins van Rugen; Heere van Ingermerlandt ende Wismar: Als mede Paltsgraef van den Rhijn: Hertogh van Beyeren, Gulick, Cleef ende Bergen, &c. Nadien dan door Gods genade, ende uyt kracht van de fundamentale Wetten van ons Rijck, de Regeringe aen Ons, als de wettelijcke Koningh ende Erf-Prins van het Rijck van Sweden is gebracht: Gedachtig zijnde de oude gewoonte hebben wy niet willen nalaten U deelachtigh te maecken van dese ontijdelijcke uytgangh: Ende ghelijck het onder de voornaemste ende uyterste Actien van onse seer na verlanghde Vader kenbaer is, hoe sorchvuldige neerstigheyt hy ghedaen heeft, om de oude Vrientschap te reduceren, welcke van vele jaren her-

waerts heylichlijck gebruickt, maer daer na door eenighe opgeresene simulteyten verswackt is gheworden: Soo sal by ons oock deselfde begeerte ende wille blijven, op dat wy in de executie van de dinghen die hy mediteerde tot het ghemeene beste, onsen Vader noch levendich zijnde moghen conserveren. Daerenboven beloven wy ons, ende versoecken vriendelijck ende goetwillich, dat ghy de dinghen welcke ghy sult oordeelen tot het stabilieren van vrientschap aen u sijde dienstich te zijn, met ghelycke stemmen ende promptheyt, de industrie in het midden ghestelt zijnde, wilt bybrengen: Van dese ende andre diergelijcke dinghen hebben wy onse genereuse ende wel beminde Extraordinaris Afgesante, de Heere Petrus Julius Coyet &c. bevel gegeven: Ende wy bidden u oock vriendelijck dat ghy hem oock, ghelijck ghy voor desen wanneer ons Vader noch in leven was, ghedaen hebt, wilt voorts gheloof geven van andre dinghen die hy in onsen naem ende ons bevel doen sal. Wat de rest aenghaet, bevelen wy V in Godes bescherminge. Gegeven tot Gotenburgh den 23 Februarij Auno 1660.

Vyt den Naem van Syne Con: Majesteyt respectivelijk onsen beminden Sone ende Genadichste Koningh ende Heere

Heldewig Eleonora.

Rijcks Raden.

Dewelcke

Eerlicke voor vijf maenden de goede genegentheyt van den Doorluchtigen ende Machtighen Prins ende Heere/ de Heere CAROLUS GUSTAVU, der Sweden/ Gothen ende Vandalen Koningh; Groot Prins van Finlant; Hertogh van Schoonen/ Esthon/ Carelie/ Breme/ Verden/ Stetijn/ Pomeren/ Casuben / ende Wandalen: Prins van Rugen/ Heere van Ingermerlant ende Wismar: als mede Paltsgraef aen den Rhijn/ Hertogh van Beyeren/ Gulick / Cleef ende Bergen/ &c. mijnen Genadichsten/ terwijl hij in leven was / Koningh ende Heere/ tot dese vermaerde Republijck in dese Heerlijcke Verghaderinge verklaert hebbe/ met hoe oprechte affectie hy begeerich was de Vreede met sijne soo vele bittere Vyanden te stabilieren: nu komt/ eylaci! huyden U Ho: Mo: alhier sijn doodt te kennen geven/ die wel te vroech/ ende seer droevich/ maer nochtans sacht ende godsalich is gheweest/ in welcke eenighe vriendelijcke teeckenen van Godes voorsienigheydt klaerlijck konnen vernomen worden. Want die den gantschen swaren tijdt dat hy het Rijck van Swede gehadt heeft/ onderworpen is gheweest duysendt pericülen onder sijne Vyanden/ ende in Veltslaghen ende Belegeringhen van Steden gesien heeft dat vele personen aen sijn sijde verslagen zijn gheweest/ ende des vyandts spiessen teghen sijne borst gheset met sijn stercke handt afghedreven heeft/ evenwel overal ghesont ende Overwinner ontkomen zijnde / nu t'huys by de Sijnen / ende in het ghesicht van alle de Staten van het gantsche Rijck/ die tot Gottenburg vergadert waren/ na dat hy de reden van sijne Raden haer te kennen hadde ghegeven / ende geordonneert dat de ghetrouwicheyt van subjectie aen sijn Soon soude ghegeven worden/ die Erfghenaem is van soo veel machtige Volckeren / onder de sorghvuldigheyt voor het welvaren van het Vaderlandt / die hy tot den laetsten asem toe machtig was te verklaren / heeft die groote Ziele devotelijck den Hemel wederghegeven / van waer hy die ontfanghen hadde: Voor welcke als waerteecken wy tot een vaste hope opgerecht worden/ dat geschieden sal / dat den oppersten Godt/ door wiens onderstennsel wy tot noch toe onder het ghewelt van soo vele aenvallende Vyanden onbeweechlijck gestaen hebben/ voortaen oock onse partye beschermen/ ende de Raden van den Heyligen Coningh met soo een nedergeset ghemoet op de Successeur getransporteert/ goedertierich seconderen sal.

Wy bekennen voorwaer niet sonder bitter ghevoelen van droefschap/ dat onse saecken groot verlies ghedaen hebben/ dat wy in de fleur selfs van de vrucht-

vare onderdom den Koningh ende Heldt verloren hebben / die een volmaeckt Exemplaer van alle deughden die op een Prins konnen vallen / gheweest is / dien de vyanden selfs / welcke eenige deught by haer hebben / geestimeert ende ghe-eert hebben / ende in wien de onedele nydicheydt niemendal dat berispens weerdich was / ghevonden heeft / alleen dat hy de ongelijcken welcke hem ende sijne Onderdanen aenghedaen waren / met gheen ghenoechsaeme patientie heeft konnen verkoocken: Het welche in een Prins soo veel te minder berispelijck is / als het meerder met sijne Ampten over een komt de verseeckertheydt voor sijne Ondersaten te procureren / ende de patientie die misschien in een private Persoon ghepresen wordt / in een Koningh voor bloothept geacht wordt. Ende is die droefheydt voorwaer soo veel te dieper gepenetreert / als dienstiger scheen te zijn / dat voornementlijck in dese tijde den Koningh wat langer hadde moghen leven / wiens heroycke ghemoet ende glorieusen aerdt / bequaem sijnde om soo veel difficulteyten waer mede wy bestreden worden te overwinnen / teghenspoeden niet hebben konnen troubleren / geen arbeydt breecken / gheen sorgen uytputten / noch geene swaere negotien verdrucken: Jae wiens onverwinnelijcke handt ende voorsichtige prompthevdt van Raden / nevens groote dexteriteyt om te executeren / ons beloofden seeckere victorie van soo veel vyanden / dewelche andersints seer swaer zijnde ick en wete niet wat fatale kracht toegelaten heeft tot ons verderf onverdient te conjureren.

Maer ick kan (Ho: Moo: Heeren) klaerlijck affirmeren / dat 'er gheen ghemeene Vriendt U ontnomen is: Want hoewel de dinghen die tot noch toe onder ons geschiet zijn / ghescheenen hebben niet vriendelijk genoech / noch die Geallieerden betaemden / gheweest te zijn / beloofden die nochtans wederom een vaste conjunctie van ghemoederen / nadien de saecke binnen dese palen stonde / dat men oordeelen kan / dat ghy U in die negotie niet vermenght hebt niet soo seer door nydicheydt ende begheerte om ons te verdrucken / als om u eygen saken te versorghen. Derhalven soude ick schijnen ongelijck te doen / indien ick niet t'eenemael gepersuadeert ware / dat wanneer de tijdinge alhier eerst quam van het overlijden van dien Grooten Koningh / ghy niet weynich verslagen zijt gheweest / om dat ick gheloove dat ghy klaerder overwogen sult hebben boven de beroerten van ghemeene affectien / hoe grooten pilaer voor de gemeene saecke van de Protestanten / hoe grooten verlichtinghe ende vertroostinghe voor de Vrienden door die doodt wech ghenomen is. Nochtans is het de eenigste saecke niet die beveelt vastelijck te hoopen / dat de Vyanden verkreghen hebben waer over sy haer mogen gratuleren ende behaghen: Want wy hebben Sweden soo niet ontbloot / ofte daer is noch eenen overich / die de dinghen welcke den Koningh Carolus Gustavus altoos van loffelijcke ende onsterffelijcke gedach-

tenisse

tenisse beghonnen heeft/ glorieuselijck ende mannelijck sal konnen volbrenghen/ ende met dese vermaerde Republijck oprechte vriendtschap houden. Die is Carolus, die niet minder als den Grooten Carolus Gustavus sal worden/ de Soon/ die de eerste zijnde van alle de Erf-Koninghen van Sweden/ gedestineert zijnde tot het Rijck door het recht van gheboorte/ Godt soo disponerende/ de Schepters van sijn Heylighe Vader hem overgelevert/ met sijn teere handt onversaecht aenneemt.

In sijnen name gheve ick U Hoog. Mog. Heeren Staten Generael in 't publijck te kennen/ dat ghelijck hy inde andre voetstappen van sijn Vader te gaen ter herte sal nemen/ alsoo oock alle vlijt sal aenwenden/ dat hy uwe ghenegentheydt tot hem met alle goedtwillicheyt recompensere/ ende alle Officien van een oprecht Vriendt ende Geallieerde volkomentlijck vervulle. Wat de Wereldt van desen mijnen Doorluchtigen Koningh te verwachten heeft/ thoont genoech dat hy een Sone is van Carolus Gustavus van Hoochlosselijcke Ghedachtenisse/ onder de voochdye van sijne Godvruchtige Moeder/ onse Doorluchtige Koninginne/ een Heldinne boven mijne prijsingen ghestelt/ die opghevoet sal worden in deughden ende konsten die een Koningh weerdich zijn/ wien wijse Rijks-Raden zijn/ door welcke hy in sijne swacke jaren sonder sijn voet te verseeren moge voortgebracht worden/ tot dat hy wanneer sijn ouderdom hoogher sal ghekomen zijn/ voort moghe brengen proefstucken van sijn eyghen deught. By dewelcke komt een groote liefde van stercke Ondersaten/ dewelcke haren Prins soo veel te teerder omhelsen/ als de publijcke noodtsaeckelijckheden krachtiger aendringen dat sy haer ghetrouwicheyt ende dienst moghen thoonen: Ende sy sullen geensints beswijcken/ ende sullen niet alleen voor haren Koningh ende voor de eeré van haer Natie alle haere middelen/ maer oock haer bloedt ende gheest blijdelijck ende onversaecht vergieten/ ende soo veel te stouter de periculen te ghemoet ghaen/ met hoe meerder verbitterheydt soo veele vyanden de ruijne van haer Vaderland sullen soecken.

Het staet nu aen U Ho: Mo: Heeren Staten Generael/ het teere ghemoedt van Sijne Kon: Mayesteyt mijnen Genadichsten Koningh ende Heere met soodanige affectie tegens u te bekrachtigen/ als gy wenst na desen van hem te gevoelen. Want indien ghy U nu soodanich toont/ als Vrienden ende Geallieerden betaemt/ ende ghelijck de volkomen reconciliatie onder ons vereyscht/ sal daer in alleen voortaen met U strijdt sijn/ dat ghy niet en schijnt overwonnen te zijn van Uwe Ho: Mo: van welcke saecke een bewijs is/ dat Sijne Heylighe Kon. Mayesteyt begheert heeft dat ick niet alleen soude verklaren sijn oprecht ghemoet teghens U/ hoewel ick dat wat laet doe/ alsoo de Brieven my wat ontydich ter handt zijn ghekomen/ maer oock syne ordinaris residerende Mini-

ster

ster de Heere Appelboom met nieuwe bevelen versien heeft / op dat hy na sijne besondere dexteriteyt ende ghetrouwicheyt / die hy meenichmael U gethoont heeft / na desen oock de selve affectie ende ghoetgunstichheyt tot dese vermaerde Republijck by alle gelegentheydt soude te kennen gheven: Ende op dat 'er tot een volkomen t'samenspanning van ghemoederen niet meer soude gebreecken / heeft mijnen Doorluchtighen Koningh de begeerte van Vrede alreede voorgekomen / dewelcke ghy tot noch toe voor u ghedragen hebt / hebbende onlangs sijne declaratie aengaende het maken van de Vrede door sijne Plenipotentiarissen gegeven / ende hy moet wel onredelijck zijn die yets mildadigher soude moghen wenschen. Het welcke op dat hem tot gheen bedrogh soude moghen strecken / maeckt Hoog: Mog: Heeren Staten Generael / ende arbeydt daer toe / dat die ghene welcke van Vrede soo seer abhorreren / met recht niet moghen geoordeelt worden datse door uwe hulpe ende subsidie in hare hertneckigheydt geconfirmeert worden.

Ende dese sijn de dinghen / die men U voor dit mael haddete verklaren / wat my voorts aenbevolen is / sal ick niet nalaten aen U Hoog: Mo: selfs / ofte aen hare Gedeputeerden te openen. In 's Graven Haghe den 14 April Nieuwe Stijl 1660.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0015087